

तस्येदानींतमसः संभवस्य पुरुषस्य ब्रह्मयोनेर्ब्रह्मणः प्रादुर्भावोऽस्य पुरुषः प्रजाः सिंस्तद्व्यमाणो नेत्राभ्यामग्नीषोमौ ससर्ज ॥ ततो भूतसर्गेषु स्थष्टु प्रजाः क्रमवशाद्ब्रह्मक्षत्रमुपातिष्ठत् ॥ यः सोमस्तद्ब्रह्म यद्ब्रह्म ते ब्राह्मणा योऽग्निस्तद्व्यक्षत्रं क्षत्रं ब्रह्म बलवत्तरं ॥ कस्मादितिलोकप्रत्यक्षगुणमेतत्तद्यथा ॥ ब्राह्मणेभ्यः परं भूतं नोत्पन्नपूर्वदीप्यमानेनैगौ जुहोति यो ब्राह्मणमुखे जुहोतीति कृत्वा ब्रवीमि भूतसर्गः कृतो ब्रह्मणा भूतानि च प्रतिष्ठाप्य त्रैलोक्यं धारयत इति मंत्रवादोऽपि हि भवति ॥ ९ ॥ त्वमग्ने यज्ञानां होता विश्वेषां हितो देवानां मानुषाणां च जगत् इति ॥ १० ॥ निदर्शनं चात्र भवति विश्वेषामग्ने यज्ञानां त्वं होतेति ॥ ११ ॥ अग्निर्हियज्ञानां होता कर्ता स चाग्निर्ब्रह्म ॥ १२ ॥ न ह्यते मंत्राणां हवनमस्ति न विना पुरुषं तपः संभवति ॥ हविर्मंत्राणां संपूजा विधते देवमानुषः कृषीणां मनेन त्वं होतृत्वेनियुक्तः ॥ ये च मानुषा होत्रा धिकारास्ते च ब्राह्मणस्य हि याजनं विधीयते न क्षत्रवैश्ययोर्हि जात्योस्तस्माद्ब्राह्मणा आह्वयिताः भूता यज्ञानुद्दहन्ति ॥ यज्ञास्ते देवांस्तपयन्ति देवाः पृथिवीं भावयन्ति शतपथेऽपि हि ब्राह्मणमुखे भवति ॥ १३ ॥ अग्नौ समिद्धे स जुहोति यो विद्वान्ब्राह्मणमुखेनाहुतिं जुहोति ॥ १४ ॥ एवमप्यग्निभूता ब्राह्मणा विद्वांसोऽग्निं भावयन्ति ॥ अग्निर्विष्णुः सर्वभूतान्यनुप्रविश्य प्राणान्धारयन्ति ॥ १५ ॥ अपि चात्र सनत्कुमारगीताः श्लोका भवन्ति ॥ ब्रह्मा विश्वं सृजत् पूर्वं सर्वादिर्निरवस्कृतं ॥ ब्रह्म घोषैर्षीदिवं गच्छं त्यमरा ब्रह्म योनयः ॥ १६ ॥ ब्राह्मणानां मतिर्वाक्यं कर्म श्रद्धा तपांसि च ॥ धारयन्ति महीं द्यां च शैक्यो वागमृतं तथा ॥ १७ ॥ नास्ति सत्यात्परो धर्मो नास्ति मातृसमो गुरुः ॥ ब्राह्मणेभ्यः परं नास्ति प्रेत्य चेह च भूतये ॥ १८ ॥ नैषामुक्षावहति नोतवाहानगर्गरो मथ्यतिसंप्रदाने ॥ अपध्वस्तादस्युभूता भवन्ति येषां राष्ट्रे ब्राह्मणा वृत्तिहीनाः ॥ १९ ॥ वेदपुराणेति हासप्रामाण्यान्ना रायणमुखोद्गताः सर्वात्मानः सर्वकर्तारः सर्वभावाश्च ब्राह्मणाश्च ॥ २० ॥

ब्राह्मणस्य वेदधारित्वेन ब्रह्मभावमुपपादयति न हीत्यादिना ॥ १३ ॥ अग्नाविति अग्नौ हुतेति ब्राह्मणो न तृप्यति ब्राह्मणमुखे हुतं चेदं यथा देवता ब्राह्मणशरीरं प्रविश्यादयं त्यस्तत्तृप्यतीति शतपथवाक्यार्थः ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ शैक्य इव शैक्यः शिक्यसमुदायः यथा शिक्यगव्यादीन्धारयति एवं ब्राह्मणो मत्यादीनि इत्यर्थः ॥ १७ ॥ १८ ॥ गर्गरः दधीक्षुतैलादिनिपीडनयंत्रं येषां राज्ञां कृष्यादिहीनत्वान्ना